

אבנים שתקיף את המבנה, והוא פנה לאדם שנלווה אליו בשאלה הבאה:
"אמור לי, מדוע מותחים הם חבל ארוך מצד לצד?"

– "מפני שעליהם לבנות גדר", השיב הלה.

– וחבל זה מה טיבו?

– "זה", ענה האיש, "בכדי שהגדר תעמוד בצורה ישרה בתכלית".

– כך הנך אומר?! אולם הגד נא לי, מדוע הם צריכים שהגדר תהיה ישרה?

בתמהון גובר והולך השיב הלה במשיכת כתף: "מה השאלה?!
המעביד של אותם פועלים דורש שהגדר תהא ישרה!"

– ומה היה קורה לו המעביד לא היה דורש מהם לבנות את הגדר בקו ישר? לא מרפה מרן זצ"ל מבן שיחו, ובעצמו משיב תיכף:

"אם המעביד לא היה דורש זאת, אזי שום אבן מאבני הגדר לא היתה מתאימה עם חברתה!"

ואז הוסיף לפרש באזני האיש את "מוסר-ההשכל" שבענין: "כך הדבר הזה אף ביחס ללימוד התורה: אם הרב המלמד תלמידים דורש מהם שידברו בישרות ובהבנה ראויה, ומקפיד עליהם לבלתי יאמרו דברים עקומים, או אז יש לקוות כי התלמידים יקנו בנפשם דרך ראויה ויוכשרו לבאר את דברי התורה בישרות. אולם, במידה ואין הרב מקפיד על כך, אזי תלמידיו לעולם לא יאמרו דברי תורה ישרים..."⁽¹⁸⁾

מספר התוכנית
17272

בהתייחסו פעם לסיפור הרווח בפי העם אודות יצירת ה"גולם" בידי המהר"ל מפראג, אמר מרן זצ"ל כדברים האלה:

בעובדת יצירתו של ה"גולם" על ידי המהר"ל, אין משמעות מיוחדת עבורנו, אולם דבר אחד יודעים אנו בבירור: "אז ער האט אוועק

מספר התוכנית
17272

(18) מפי הג"ר חיים יעקב גולדוויכט זצ"ל, בעל המעשה.

געשטעלט דעם 'תוספות יום טוב'..."] - שהוא העמיד תלמיד בדמות בעל התוספות יו"ט]. ואז הוסיף: "אונדזערע ארבעט איז, אוועק צו שטעלן תלמידים!" - [תפקידנו הוא, להעמיד תלמידים!] ⁽¹⁹⁾

ישיבת "תורת חיים"

מרן זצ"ל שימש בראשות ישיבת "תורת חיים" במשך כשנה, שבמהלכה הרצה בפני תלמידיו את חידושיו במסכתא הנלמדת "בבא קמא", שהעידית שבהם נדפסו לימים בספרו על הרמב"ם. בין תלמידיו הזכורים כיום מאותה תקופה נמנים: רבי צבי הרש"ל אייזנשטט, שבבוא העת נשא לאשה את בתו של הרב דקראקא רבי יוסף נחמיה קורניצר, חתן הג"ר שמעון בן ה"חתם סופר"; בן אחותו רבי ישעיה גליקסון שנספה בימי המלחמה העולמית השניה, הי"ד; ורבי יקותיאל יהודה הלברשטאם - לימים, האדמו"ר מצאנז-קלויזנבורג, שתקופה זו בה שמע ממנו שיעורים לא משה מזכרוננו, ועשרות שנים לאחר מכן, כאשר הגיע לארה"ק לאחר שעבר את אימי השואה הגיע לביתו של מרן זצ"ל והזכירו אודות אותם שיעורים.

רבי צבי הירש אייזנשטאט (מימין), עם חותנו
רבי יוסף נחמיה קורניצר

ישיבת "תורת חיים" המשיכה להתקיים אף לאחר שמרן זצ"ל עקר מוורשא בשלהי שנת תרע"ט בדרכו לישוב על כסא הרבנות דבריסק, והוציאה מתוכה פארי גידולים בראשותו של הג"ר הירש גליקסון הי"ד. ידוע עוד כי כל אימת שנקלע מרן זצ"ל לוורשא במהלך השנים שבין שתי המלחמות היה סר

(19) מפי חכ"א שליט"א בשם חדב"נ הג"ר יחיאל מיכל פיינשטיין זצ"ל ששמע מפיו.